

ÖZBEKİSTAN NOTLARI

Ahmet TURANLI

23 Haziran - 2 Temmuz 2017 tarihleri arasında Özbekistan'da yaşayan Ahıskalı Türkleri ziyaret etmek, iftar organizasyonlarına katılmak amacıyla bu ülkeye ziyarette bulunduk. Ayrıca program kapsamında Özbekistan'ın önemli şehirlerinden başkent Taşkent, Semerkant, Buhara, Ürgenç ve Hiva'yı ziyaret etme fırsatı bulduk.

Taşkent Uluslararası Havalimanına 23 Haziran Cuma günü erkenden iniş yaptık. Havalimanında ilk dikkatimizi çeken durum görevlilerin sıcakkanlı muamelesi oldu. Bunu da, yeni Cumhurbaşkanı Şevket Mirzeyev ile birlikte ülkede oluşan pozitif havanın bir belirtisi olarak düşündük. Bilindiği gibi eski Cumhurbaşkanı İslam Kerimov döneminde Özbekistan'ın Türkiye ile olan ilişkileri sıkıntılı bir dönem geçirdi. Ancak bu soğukluğun yeni cumhurbaşkanıyla geride kaldığını gittiğimiz her yerde gözleme fırsatı bulduk.

İndiğimiz gün öğlene kadar istirahat ettikten sonra cuma namazını kılmak için Has İmam Camisine gittik. Bu cami, Taşkent'in tarihî camilerinden birisi. Özbekistan'da küçük mahalle camileri kapatıldığı için böyle merkezî camiler cuma ve bayram namazlarında dolup taşmaktadır. Bu camide de cemaatin camiye sığmayarak dışarılara taştığını gördük.

Yeri gelmişken, Özbekistan'daki cami ve ziyaretgâhlardan biraz söz etmek gerekir. Taşkent'te Has İmam Camisi dışında birkaç camiye daha ziyaret etme fırsatı bulduk. Bunlardan birisi de eski Cumhurbaşkanı İslam Kerimov adına yaptırılan büyük bir camiydi. Caminin bahçesine girdiğimizde dikkatimizi çeken hususlardan bazıları güzel bir mimarisi, bahçe düzenlemesi, temizliği ve görevlilerin yakın ilgileriydi. Vakit namazını kıldıktan sonra cami imamıyla da konuşma fırsatı bulduk. İmam bizleri sıcak bir şekilde misafir etti, samimi bir şekilde sohbet ettik.

Bugünkü Özbekistan, İslâm medeniyeti tarihinde çok önemli şahsiyetlerin yetiştiği bir coğrafyadır. Dolayısıyla burada çok büyük zatların türbeleri bulunmaktadır. Bahaeddin Nakşibendî, İmam Maturidi, Abdulhalik Gücdevani vb. büyük zatların

Sirderya şehrinde Ahıska Türkleriyle iftar yemeği.

türbeleri burada bulunmakta ve çok her gün çok sayıda insan buraları ziyaret etmektedir. Özellikle Bahaeddin Nakşibendî Hazretleri Özbekistan'ın sembol isimlerinden biri olması hasebiyle ayrı bir öneme sahiptir. Bu sebeple bizzat İslam Kerimov tarafından türbenin etrafı güzel bir şekilde düzenlenerek etrafındaki evler yıkılmış, türbenin arazisine katılmış ve bahçelerle süslenmiştir. Şunu da belirtelim ki bu büyük zatların bıraktıkları tasavvufî miras, Özbekistan kültüründe derin izler bırakmıştır. Bugün Özbek halkı arasında hayatın birçok alanında tasavvuf hayatının inceliğini görmek mümkündür.

Özbekistan gezimizin önemli bölümlerinden biri de Ahıska Türkleri hemşehrilerimizle buluşmamız oldu. Bu çerçevede çeşitli iftar ve yemek organizasyonlarında bir araya gelme fırsatı bulduk. İlk iftar programı başkent Taşkent'e yaklaşık üç saatlik uzaklıktaki Sirderya şehrinde 23 Haziran'da düğün salonunda yapıldı. İftara yaklaşık 200 kişi katıldı. Katılanlar arasında Ahıskalı Türklerin yanı sıra onların komşuları olan Özbekler de vardı.

Ertesi günkü iftar programı Almalık ilçesinde yapıldı. Bu program da yaklaşık 100 kişilik iftardı. Bu da aynı salonda yapıldı.

Üçüncü iftar programı arefe günü Semerkant'ta yapıldı. Semerkant'taki iftar diğer iftarlardan farklı olarak ev ortamında yapıldı. Bu sebeple daha samimi bir ortamda gerçekleşti. Bayram namazını da Semerkant'ta kıldık.